



1772, 22.

QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI
AN
STATVTARIA PORTIO DE-
BEATVR VXORI, QVAE CVM RE-
FRACTARIO INVITO SACERDOTA-
LI COPVLA CONIVNCTA EST, LI-
CET CVM EO POSTEA THORVM
NON ADSCENDERIT

P. 408

QVAM
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
PROFESSOR. PVBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITER. DVISEVRG.
SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO

DIE XII. OCTOBR. ANNO MDCCCLXXII.

DEFENDET

FRIDERICVS CHRISTIANVS SCHVLZE

LANDSBERG.

LIPSAE
LITERIS RVMPTIIS





AN
STATVTARIA PORTIO DEBEA-
TVR VXORI, QVAE CVM REFRACTA-
RIO INVITO SACERDOTALI COPVLA CON-
IYNCTA EST, LICET CVM EO POSTEA
THORVM NON ADSCENDE-
RIT,



§. I.

Quamquam dubitandum non sit, nostrates
ratione bonorum coniugum inter se at-
que successionis iuris romani placita vt
plurimum comprobasse; tamen negari
nequit, plurima adhuc superesse veteris Germaniae iuris
vestigia in foris electoralium terrarum, quae romani iuris
immoderata et multoties inepta applicatio tollere non dum
potuit. Ita quidem negari nequit, veram illam commu-
nionem bonorum inter coniuges ratione acquaeustus apud
nos vix immutatam superesse, quae olim multis Germa-
niae populis placuerat. Ita olim WISIGOTHI *Legibus*
suis *Lib. IV. tit. II. §. 16.* hanc societatem acquaeustus com-
probauerunt. Nec ignota fuit RIPVARIIS Gente Fran-
ca qui *Legibus tit. XXXVII.* eandem communionem exhi-



bent, cum coniugi ex acquisitis portionem statuunt. Ita lex: *Si maritus uxori per seriem scripturarum nihil conulerit, si virum supervixerit, L. Solidos in dotem recipiat, et TERTIAM PARTEM de omni re, quam simul CONLABORAVERTINT, sibi studeat euindicare.* Nec alia portio aliaque quam communionis acquæstus iura inter coniuges florere inter Francos sub *Carolo M.* et *Ludouico Pio*, ut testantur *CAPITVLAR. Lib. IV. §. IX.* Eandem acquæstus communionem inter *Thuringios* probat *HEINECCIUS in Elem. Iur. Germ. L. I. tit. XII. §. 271.* Inter *SAXONES* *Lege sua teste tit. VIII.* acquæstus obtinuit, ex quo capite illustrandum *IVS SAX. PROVINC. Lib. I. art. 31.* Sed quibus etiam gentibus hæc acquæstus communicatio probata fuerit, tamen intactam eam nobis relictam esse, omnino negandum videtur, vixque cuiquam culpa tribuenda, quam iuris romani studiis in forum protrusis, quibus patria, suis moribus et legibus contenta, tuto carere potuisset, maxime cum aliae romanorum politias causæ, reipublicæ incholes, et morum habitus fuerit, quam nostratum.

§. II.

Non omnino tamen omnis acquæstus communionis materia cessavit, quod probat usus *portionis statutarie*, quam recte docti ex hac communiione deducunt, quæque ad evitandas lites de rebus, quæ acquæstum constituent, legibus atque statutis determinata esse videtur. Concludo itaque, tacite posse adhuc a parte uxoris communionem acquæstum statui, ita tamen, ut in arbitrio viduæ positum sit, an velit videri vixisse in communiione acquæstus, an malit matrimonio durante iudicari bona ex lege peregrina. Hoc idem est, si dicamus, habere coniugem electionem mortuo marito, sibi *statutariam portionem* capiendi, vel sua propria repetendi. Quare si *statutariam portionem* eligit vidua, habenda est vixisse in communiione acquæstus.

Vix

Vix enim effectus adesse posset, cui nulla esset causa. Sin nolit statutariam portionem, negandum erit, eandem cum marito vixisse in communione acquaesit.

§. III.

Accedamus ad rem. Eligat sibi vidua portionem statutariam mortuo marito, succedat ergo ex germanici iuris rationibus, nuquam ad hanc veniat successionem, nisi vera vxor fuerit *germanica*. Romanis legibus consensus nuptias faciebat, hinc dotalibus instrumentis confectis, quibus vxor declarabatur, vxoris habebat quoque iura. Non ita populares, qui vxori non prius matrimonii plena concesserunt iura, nisi in thoro vtrique coniuges possessionem ceperint. Quamuis enim religio externa iusserit benedictione sacerdotali coniungi coniuges, ipsique in conspectu ecclesiae coniuges pronuntientur, tamen sponsam copula sacerdotali marito iunctam vxorem statim compellare eique ante thorum adscensum virginitatis titulum negare, nefas omnino moribus haberetur, nec vsu comprobaretur. Concludimus itaque, viduam, quae portionem sibi electura est statutariam, non tantum autoritate ecclesiae iunctam esse debere marito, sed adscensum quoque ab eadem esse debere coniugale thorum. Vsu hoc in nostris foris probari docet res iudicata, quam refert *III. HOMMELIVS Rhapf. obs. 472.*

§. IV.

Quapropter, si autoritate ecclesiae marito iuncta vxor, mortuo ante adscensum thorum, non recte eliget portionem statutariam: non enim adhuc vxor facta fuerat. Sed quid? an anticipatio adscensi thalami iustam efficiat electionem portionis statutariae? Dissentiunt eruditi. Negat STRYCKIVS *ad Brunnem. L. II. c. XVII. §. 40.* quippe non, vt *lure Provinciali* requiritur, scilicet ad perficiendum matrimonium, adscensus sit thalamus. Contra adfirmat anticipationem adscensus thori sufficere BERGERVS *in Oecon. Iur. L. II. tit. IV.*



Th. XLIII n. 2. Sed si dicendum quod res est, verior videtur mihi Stryckii sententia. Quamvis enim haud negem interdum interueniente fictione alteri succurri posse, vt legitimatis per subsequens matrimonium, qui finguntur nati post sacerdotatem copulam, aut magis in eorum fauorem illa solennitas ecclesiastica retrorrahitur fictione ad tempus concepti partus. Sed sicut ex iure romano fictionum pleno haec legitimisationis autoritas recepta, ita nec mirum videbitur, si tantum obseruemus, partui illo ante matrimonium edito nihil imputari posse ob parentum delictum. At successio illa in statutaria portione ex patrio tantum iure tantum deriuanda, quod ius fictionum nescium. Et cur delicto quasi premium demus, si stuprum delictum est legibus coercendum. Neque enim benedictio ecclesiastica efficere potest, vt ea obrenta desinat commissum haberi delictum, quod patet ex poena *anticipati concubitus*, quae nihilominus infertur coniugibus, licet benedictione clerici coniuncti sint. Quis amplius thalami et thori coniugalis sanctitatem lecto tribuat stupro et libidine illicita inquinato? Nunquam ergo dicamus stupratorem atque stupratam adscendisse thalamum, cum inuicem rem haberent, quippe lex adscensum thori exigit, non corporis deflorationem, quod et BERGERVS *c. l.* adferit. Addo: Cum portio illa statutaria aquaesclusus communionem statuat inter coniuges: quomodo fingamus hanc communionem tunc iam fuisse, cum concumberent, qui concumbendo nolebant tunc videri et esse coniuges. Tandem cum inter Germanos solennitas externa quaedam antiquitus fuisse videtur illa adscensio thori post copulationem, et quae iusta efficiebatur per benedictionem, quas opiniones adhuc alit et germania et ecclesia, quomodo illicitum actum veneris sola fictione legitimum atque ecclesiae praeceptis conuenientem faciamus, quod tamen necesse esset, si eadem anticipationi libidinis effectum attributuri; sumus iustae illius

illius solennitatis adscensi thori. Neque inferitur viduae no-
 uiter nuptae tunc iniuria. Repetat enira, quae marito intu-
 lerat. Nam solo eo, quod portionem statutariam non capiat,
 laesa videri nequit; Est enim vxor legitima ex romano iu-
 re, non aequae ex germanico.

§. V.

Sed quid? si femina legitime viro iuncta sit sacris cere-
 moniis adhibitis, maritus vero detrectet adscensum thori
 coniugalis atque malitiose differat, ne nouae nuptae perfecti
 coniugii iura conferat, an tunc, si maritus moriatur, vidua ni-
 hilominus, si sibi ex bonis mariti portionem statutariam,
 collatis suis illatis, eligere velit, audienda sit. Adfirmant ple-
 rumque, et, vt videretur, recte. Quare etiam BERGERVS *l. c.* ad
 rem iudicatam Vitebergensium Ictorum prouocat. Defendit
 eandem opinionem MEVIUS in *Iur. Lubec. P. II. tit. II. art.*
XII. n. 272. qui et consentientes adducit alios resque iudica-
 tas. Causa vtique est, quia dolus culpaue mariti, qui detre-
 ctat adscensionem thori, ad quam praestandam ex matrimo-
 nio iniro erat obligatus, vxori paratae ad adscendendum
 thorum imputari nequit, vt suo ob alterius vel dolum vel
 culpam iure atque iuris beneficio haud priuari possit. Nec
 opus, vt fingamus adscensum thalamum, quippe a fictioni-
 bus abstinemus melius in rebus patrii iuris. Satis est, po-
 tuisse adscendi thorum, adscensumque futurum, nisi alter
 vel dolo, vel sua culpa effecerit, quominus adscensus sit.

§. VI.

His ergo positis, iam ad dubiam nostram quaestionem ve-
 niamus. Titius stuprum spe matrimonii sponsae Caiiae intu-
 lerat, grauidamque dein deserere cogitabat. Conuentus in
 iudicio, quamuis studiose refractarium ageret, ad consuman-
 dum matrimonium per sententiam latam condemnatus resi-
 stens atque inuitus, vt tunc solet legitime fieri, copula sacer-
 dotali coniungebatur cum impregnata sua sponsa. Peractis
his



his solennitatibus ecclesiasticis e vestigio nouiter nuptam ad sociatam sine ulteriori mora deferere atque in alium locum abibat, relicta adeo quibus dambonis. Interiecto tempore cum de mariti domicilio tandem notitiam vxor obtinisset, nuntium de eius accipit morte et relicta ab eo testamento tabulis. Partus, quem sponsa copulata viro in utero gestasset, praemortuus fuerat. Postquam de mariti morte vxor certiorata heresque in testamento scriptus hereditatem adierat bonorumque; quae in priori domicilio maritus demortuus, cum nouam nuptam defereret, reliquisset, possessionem apprehendere vellet, vrget vidua facta sua iura in petenda portione statutaria. Negat heres, hanc viduae deberi posse portionem, vel quod maritus inuitus coactusque eandem duxisset, imo se eam nolle habere coniugem in ipsa sacerdotali copulatione palam professus sit, vel quod nuptam thori socia facta fuerit. Quaesitum est, an his argumentis non obstantibus, nihilominus viduae portio illa debeat. Ii, qui fictione minus idonea retrotrahunt hyerologiam ad carnalem copulam, habent, vnde viduae tribuant portionem statutariam. At, si argumenta, quae §. IV. dedimus vincant, neque fictio admittenda: Quae ergo sententia obtineat? Non dubito viduae, iis argumentis non obstantibus, portionem statutariam recte deberi. Licet enim inuitus et reluctans ad copulandum coactus sit maritus; tamen cum ex sententia, iusta illa sit coactio, dissentiendique nullam habuerit causam, marito refractario nulla ex defectu consensus erit legitima excusatio denegandi perfectionem matrimonii per adscensum thorum. Cum itaque dolose non perfecerit matrimonium, neque viduae propterea quid imputari possit, ex argumentis §. V. adductis, portio statutaria negari nequit.

Leipzig, Diss., 1772 A-R



f
TA-70L

Nur 23. Stk. bisher versch.



1772, 22.

QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI
AN

STATVTARIA PORTIO DE-
BEATVR VXORI, QVAE CVM RE-
FRACTARIO INVITO SACERDOTA-
LI COPVLA CONIVNCTA EST, LI-
CET CVM EO POSTEA THORVM
NON ADSCENDERIT

QVAM
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
PROFESSOR. PVBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITER. DVISVVRG.
SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO

DIE XII. OCTOBR. ANNO MDCCCLXXII.

DEFENDET

FRIDERICVS CHRISTIANVS SCHVLZE

LANDSBERG.

LIPSIAE

LITERIS RUMPFIIIS.

